
ĮSPĖJIMAS APIE GALIMĄ IŠBRAUKIMĄ IŠ TURINČIŲ TEISĘ IŠRAŠYTI GAMINIŲ IR (AR) PAKUOČIŲ ATLIEKŲ SUTVARKYMĄ ĮRODANČIUS DOKUMENTUS ATLIEKŲ TVARKYTOJŲ SĄRAŠO KAIP POVEIKIO PRIEMONĖ

Greta Česnaitytė

*Mykolas Romeris universiteto Teisės mokyklos
Viešosios teisės institutas
Ateities g. 20, LT-08303, Vilnius
Telefonas (8 5) 271 4625
El. paštas: greta.cesnaityte@gmail.com*

DOI: 10.13165/PSPO-20-25-04

Anotacija. Straipsnyje, daugiausiai remiantis duomenų ir dokumentų analizės metodu, bei kitais, tokiais kaip lyginamasis, lingvistinis, loginis ir apibendrinamasis, nagrinėjama Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme ir poįstatyminiuose teisės aktuose numatyti atvejai, kuomet atliekų tvarkytojas gali būti įspėjamas apie galimą jo išbraukimą iš Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkytojų sąrašo (toliau-Atliekų tvarkytojų sąrašo), apžvelgiama aktuali teisminė praktika dėl įspėjimo apie galimą atliekų tvarkytojo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo pateikiamų kontroliuojančios institucijos reikalavimų turinio ir galimo įgyvendinimo, taip pat akcentuojamas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriame buvo prieita išvados, kad įspėjimas apie galimą gamintojų ir importuotojų organizacijos licencijos sustabdymą taip pat yra savarankiška poveikio priemonė, kuri gali būti skundžiama teisme ir negali būti skiriama už mažareikšmius pažeidimus, pateikiamos išvados ir pasiūlymai dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo.

Pagrindinės sąvokos: Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašas (Atliekų tvarkytojų sąrašas), Įspėjimas apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, pakuočių atliekos, atliekų tvarkytojai, poveikio priemonė.

ĮVADAS

Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad „gamintojai ir importuotojai atleidžiami nuo mokesčio už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuotės atliekomis už tą gaminių ir (ar) pakuotės kiekį, kuris proporcingas įvykdytos Vyriausybės nustatytos gaminių ir (ar) pakuotės atliekų naudojimo ir (ar) perdirbimo užduoties daliai. Norėdami pasinaudoti šia mokesčio lengvata, gamintojai ir importuotojai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka turi pateikti dokumentus, patvirtinančius šių gaminių ar pakuotės atliekų perdirbtą ar panaudotą energijai gauti kiekį“ [1].

[1] „Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas, Nr.VIII-1183“, TAR, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 4 d., <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.FFF9AE9162EE/wURCGnshVm>.

Tokiais dokumentais, patvirtinančiais gaminių ar pakuotės atliekų perdirbtą ar panaudotą kiekį yra gaminių ir (ar) pakuotės atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai, kurie yra išrašomi turinčių teisę išrašyti tokius dokumentus atliekų tvarkytojų. Taigi būtent „atliekų tvarkytojų išrašytų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų pagrindu, pagrindžiančiu nustatytų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įvykdymą, gamintojai ir importuotojai gali pasinaudoti mokesčio už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis lengvata ir nemokėti Mokesčio už aplinkos teršimo įstatyme nustatytų mokesčių už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis“ [2].

Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (toliau – „Atliekų tvarkymo įstatymas“) 34³¹ straipsnio 1 dalyje yra skelbiama, kad „gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus **turi teisę išrašyti** tie gaminių ir (ar) pakuočių atliekų naudotojai (perdirbėjai), gaminių ir (ar) pakuočių atliekų eksportuotojai, gaminių ir (ar) pakuočių atliekų surinkėjai ir (ar) atliekų tvarkytojai, apdorojantys surinktas mišrias komunalines atliekas, atskiriant gaminių ir (ar) pakuotės atliekas su tikslu jas perdirbti ir (arba) kitaip panaudoti, **kurie atitinka šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus ir** Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka **yra įrašyti** į Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus turinčių teisę išrašyti atliekų tvarkytojų sąrašą (toliau šiame straipsnyje – Atliekų tvarkytojų sąrašas)“ [3].

Būtent dėl to, kad tik turinčių teisę ir įrašytų į Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkytojų sąrašą (toliau – „Atliekų tvarkytojų sąrašas“) atliekų tvarkytojų išrašytų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų pagrindu, pagrindžiančiu nustatytų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo užduočių įvykdymą, gamintojai ir importuotojai gali pasinaudoti mokesčio už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis lengvata ir nemokėti Mokesčio už aplinkos teršimo įstatyme nustatytų mokesčių už aplinkos teršimą gaminių ir (ar) pakuočių atliekomis, svarbu išanalizuoti Atliekų tvarkytojų sąrašo ypatumus, o būtent teisinį reglamentavimą ir teisminę praktiką dėl įspėjimo apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, kaip poveikio priemonės, taikomos atliekų tvarkytojams.

[2] Greta Česnaitytė, „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo įrodančių dokumentų išrašymo teisinio reglamentavimo ypatumai ir probleminiai aspektai“, *Public Security and Public Order*, 23 (2019): 35. <https://www3.mruni.eu/ojs/vsvt/article/view/5251>

[3] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787“, TAR, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 10 d., <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActEditions/TAR.8D38517814F1>.

G. Česnaitytė straipsnyje „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo įrodančių dokumentų išrašymo teisinio reglamentavimo ypatumai ir probleminiai aspektai“ nagrinėjo gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarką ir gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų rūšis [4]. Tačiau pasirinktu teisinio reglamentavimo aspektu nėra jokios lietuvių autorių analizės, todėl straipsnio tema yra aktuali tiek teoriniame, tiek praktiniame lygmenyje.

Straipsnio tikslas – pateikti teisinio reglamentavimo analizę ir teismų praktikos apžvalgą dėl įspėjimo apie galimą išbraukimą iš turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų atliekų tvarkytojų sąrašo.

Straipsnio objektas – įspėjimas apie galimą išbraukimą iš turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų atliekų tvarkytojų sąrašo, kaip poveikio priemonė, skiriama atliekų tvarkytojui.

Straipsnio metodai: rengiant straipsnį naudoti sisteminis, kuris svarbus nustatant tiriamo objekto ryšį su kitomis atliekų tvarkymo sritimis, duomenų ir dokumentų analizės, lyginamasis ir lingvistinis, padedantys išnagrinėti teisės aktus, jų projektus ir teismų praktiką, bei loginis ir apibendrinamasis, leidžiantys pateikti išvadas ir rekomendacijas, metodai.

1. ATVEJŲ, KUOMET ATLIEKŲ TVARKYTOJAI GALI BŪTI ĮSPĖJAMI APIE GALIMĄ JŲ IŠBRAUKIMĄ IŠ TURINČIŲ TEISĘ IŠRAŠYTI GAMINIŲ IR (AR) PAKUOČIŲ ATLIEKŲ SUTVARKYMĄ ĮRODANČIUS DOKUMENTUS ATLIEKŲ TVARKYTOJŲ SĄRAŠO, ĮTVIRTINTŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYME IR POĮSTATYMINIUOSE TEISĖS AKTUOSE, PALYGINIMAS

Atliekų tvarkytojai (naudotojai (perdirbėjai), eksportuotojai, surinkėjai ar atliekų tvarkytojai, apdorojantys surinktas mišrias komunalines atliekas ir atskiriantys gaminių ir (ar) pakuočių atliekas su tikslu jas perdirbti ir (ar) kitaip panaudoti (toliau – „Mišrių komunalinių atliekų apdorotojai“), kurie pagal nustatytą tvarką buvo įrašyti į Atlieku tvarkytojų sąrašą, remiantis Atlieku tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnio 13 dalimi, gali būti „įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš Atlieku tvarkytojų sąrašo, jeigu nustatoma, kad jie: 1) nebeatitinka (nebesilaiko) šiame straipsnyje (Atlieku tvarkymo įstatymo 34³¹ str.-aut.pastaba) nustatytų reikalavimų; 2) aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliekančiai institucijai nepateikė

[4] Česnaitytė, „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo įrodančių dokumentų išrašymo teisinio reglamentavimo ypatumai ir probleminiai aspektai“, *supra note*, 2: 33–50.

dokumentų, patvirtinančių, kad gaminių ir (ar) pakuočių atliekos gautos ir sutvarkytos laikantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, arba pateikė klaidingus duomenis ir (ar) dokumentus“ [5].

Beje, paminėtina, ir tai, kad iki 2019 m. birželio 27 dienos galiojęs Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnio 13 dalies 2 punktą buvo siauresnio pobūdžio, nes jame buvo numatyta tik tai, kad atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, jeigu nustatoma, kad jie „2) pateikė klaidingus duomenis ir (ar) dokumentus“ [6].

Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnyje nors ir nesant įtvirtintų nuorodų į poįstatyminius teisės aktus dėl įspėjimo apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo davimo, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu „Dėl Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr. 184 patvirtintame Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo (toliau – „Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašas“) III skyriuje yra numatyta tvarka dėl įspėjimų apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo davimo atliekų tvarkytojams.

Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte skelbiama, kad „apie Tvarkytoją, kuris **išrašė** gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą **įrodantį dokumentą (-us)** (toliau – Įrodantis dokumentas) **pažeisdamas Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo**, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. D1-359 „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, **reikalavimus** arba **nebeatitinka Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimų**, arba **pateikė klaidingus ir (ar) melagingus duomenis ir (ar) dokumentus**, AAD (Aplinkos apsaugos departamentą prie Aplinkos ministerijos (aut. pastaba) per 3 darbo dienas nuo minėtų aplinkybių nustatymo dienos raštu informuoja Agentūrą (Aplinkos apsaugos agentūrą- aut. pastaba)“ [7].

[5] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787“. *supra note*, 3.

[6] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787 (suvestinė redakcija 2019.03.01-2019.06.27)“, LRS, žiūrėta 2020 m. spalio 3 d., <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.59267/STROGYnXNS>.

[7] „Įsakymas „Dėl Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Nr.184“, LRS, žiūrėta 2019 m. rugsėjo 2 d., <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.210281/MkKGifwTuG>.

Lyginant Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnio 13 dalyje numatytus atvejus, kuomet atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, su Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte įtvirtintais [8], galima matyti, kad minimuose teisės aktuose **įtvirtinti atvejai, dėl kurių atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, nesutampa (1 pav.).**

Visų pirma, pasakytina, kad Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte kalbama ne konkrečiai apie Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. nustatytus reikalavimus, kurių neatitikimas (ar nesilaikymas) gali sąlygoti įspėjimą apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, kaip kad yra skelbiama Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. 13 dalies 1 punkte, bet apskritai apie Atliekų tvarkymo įstatyme nustatytų reikalavimų nebeatitikimą. Nepaisant tokio, manytina, per daug abstrakčiai išdėstyto punkto (Atliekų tvarkymo įstatyme yra nustatyta daugybė reikalavimų atliekų tvarkytojams, todėl, manytina, yra būtina aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyti, kokie Atliekų tvarkymo įstatyme įtvirtinti reikalavimai turimi omenyje, pateikiant arba nuorodą į atitinkamą Atliekų tvarkymo įstatymo skyrių, ar į konkretų straipsnį, arba bent detalizuojant Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimų pobūdį), Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 18 punkte, kuriame yra skelbiama, kad „Agentūra, gavusi informaciją, nurodytą Tvarkos aprašo 17 punkte, arba nustačiusi, kad Tvarkytojas **nebeatitinka Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimų, vadovaudamasi Atliekų tvarkymo**

[8] Papildomai akcentuotina, kad Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo III skyriaus, pavadinimu „**Įspėjimas** apie galimą išbraukimą iš Tvarkytojų sąrašo **ir išbraukimas** iš Tvarkytojų sąrašo“ nuostatos išdėstytos neaiškiai, t. y., aiškiai neišskiriant kokiais atvejais atliekų tvarkytojas galėtų gauti įspėjimą, o kokiais atvejais būti išbraukiamas, nes Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 18 punkte yra skelbiama, kad „Agentūra, gavusi informaciją, nurodytą Tvarkos aprašo 17 punkte, arba nustačiusi, kad Tvarkytojas **nebeatitinka Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimų, vadovaudamasi Atliekų tvarkymo įstatymo 34²⁵ straipsnio nuostatomis, įvertina, ar Tvarkytojas turi būti įspėtas apie galimą išbraukimą, ar turi būti išbrauktas iš Tvarkytojų sąrašo, ar pažeidimas yra mažareikšmis**“. Būtent dėl to, Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte nurodyti atvejai galėtų būti siejami nebūtinai su įspėjimu apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, bet ir su išbraukimu iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, ar su mažareikšmiškumu, kurį nustačius atliekų tvarkytojas gali būti neįspėjamas arba neišbraukiamas iš Atliekų tvarkytojų sąrašo. Kita vertus, jeigu Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkto atvejus reikėtų vertinti ne tik per įspėjimo apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, bet ir išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo ar mažareikšmiškumo prizmę, tokiu atveju, manytina, Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte turėtų būti nurodyti ir kiti atvejai, išimtinai siejami su išbraukimu iš Atliekų tvarkytojų sąrašo ar mažareikšmiškumu, atvejai, tačiau jų nėra. Dar daugiau, tolesniuose Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo III skyriaus punktuose (21-28 punktai) išskiriamos nuostatos būtent dėl išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo ir atskirai nurodoma: (i) atvejai, kada atliekų tvarkytojas turėtų būti išbraukiamas iš Atliekų tvarkytojų sąrašo; (ii) taip pat kad Aplinkos apsaugos departamentas, nustatęs tuos konkrečiuose punktuose dėl atliekų tvarkytojo išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo nurodytus atvejus turi informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą, kuri (iii) turi įvertinti atliekų tvarkytojo išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo pagrindą. Remiantis paminėtu, nepaisant to, kad 18 punkte yra nurodyta, kad 17 punkte nurodyti atvejai galimai vertintini ir per išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo ir mažareikšmiškumo atvejus, toliau straipsnyje 17 punkte nurodyti atvejai bus siejami tik su įspėjimu apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo ir nevertinami per išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo ir(ar) mažareikšmiškumo prizmę.

įstatymo 34²⁵ straipsnio [9] nuostatomis, įvertina, ar Tvarkytojas turi būti įspėtas apie galimą išbraukimą, ar turi būti išbrauktas iš Tvarkytojų sąrašo, ar pažeidimas yra mažareikšmis“ [10], jau nurodoma, kad neatitikimas Atliekų tvarkymo įstatyme nustatytiems reikalavimams įvertinamas vadovaujantis 34³¹ str. nuostatomis, taigi, manytina, neperžengiant 34³¹ straipsnyje suformuotų ribų, tame tarpe ir atvejų, kuomet atliekų tvarkytojams gali būti duodamas įspėjimas apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo. Nepaisant to, per daug plataus pobūdžio nuostatos, pvz. „reikalinga atitikti Atliekų tvarkymo įstatyme nustatytus reikalavimus“, kurios nenurodo tikslinančių įstatymo skyrių ar straipsnių, arba bent jau reikalavimų pobūdžio, gali kelti daugybę nesusipratimų ir (ar) neaiškumų.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte yra išplečiamas ir kitas Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. 13 dalies 2 punkte įtvirtintas atvejis, kuomet atliekų tvarkytojus galima įspėti apie jų galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, t. y. kad Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte numatoma, kad atliekų tvarkytojus galima įspėti apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, kai jie „pateikė klaidingus **ir (ar) melagingus** duomenis ir (ar) dokumentus“ [11], kai Atliekų tvarkymo įstatymas numato siauresnę nuostatą – „pateikė klaidingus duomenis ir (ar) dokumentus“ [12].

Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte taip pat numatyta, kad atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, jeigu jie išrašė gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentus, pažeidžiant reikalavimus, numatytus Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. D1-359 „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – „Įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašas“). Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. 13 dalyje analogiškos nuostatos,

[9] Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo redakcijoje, galiojusioje iki 2019 m. sausio 1 d., reikalavimai atliekų tvarkytojams, kurie išrašo gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus, buvo įtvirtinti 34²⁵ straipsnyje, todėl ankstesnėje nei 2019 m. sausio 1 d. teismų praktikoje ir net kai kuriuose dar nepatikslintuose teisės aktuose vis dar galima matyti nuorodas į 34²⁵ straipsnį (pvz., Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu „Dėl turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ Nr.184 patvirtintame tvarkos apraše vis dar yra nuoroda į 34²⁵ straipsnį, o ne į 34³¹ straipsnį).

[10] „Įsakymas „Dėl Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Nr.184“, *supra note*, 7.

[11] *Ibid*

[12] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787“, *supra note*, 3.

numatančios kad atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą, jeigu jie išrašys gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus pažeidžiant Įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašą, nėra įtvirtinta. Iki 2019 m. birželio 27 dienos, kuomet, kaip minėta, dar galiojo siauresnio pobūdžio Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnio 13 dalies 2 punktas, Atliekų tvarkymo įstatyme numatytų atvejų, kuomet atliekų tvarkytojai galėjo būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš atliekų tvarkytojų sąrašo net gi buvo įtvirtinta mažiau, nei Atliekų tvarkytojų sudarymo tvarkos apraše. Kita vertus, Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. 1 d. skelbiama, kad atliekų tvarkytojai (naudotojai (perdirbėjai), eksportuotojai, surinkėjai ar Mišrių komunalinių atliekų apdorotojai „išrašo gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus vadovaudamiesi aplinkos ministro nustatyta tvarka“ [13]. Tad iš esmės, vadovaujantis jau aptarto 34³¹ str. 13 dalies 1 punktu, kuris numato, kad atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami dėl jų išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, jeigu jie nebeatitinka, **arba nebesilaiko** Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. reikalavimų, galima būtų teigti, kad Atliekų tvarkymo įstatymas netiesiogiai numato tokį patį aptariamą atvejį, kaip ir Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 17 punkte, t. y. atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, jeigu jie išrašė gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentus, pažeidžiant reikalavimus, numatytus Įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos apraše.

Naujausia iš jau aptartų nuostatų dėl įspėjimo apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo yra įtvirtinta Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. 13 dalies 2 punkte. Kaip minėta, atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, jeigu „2) aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliekančiai institucijai **nepateikė dokumentų**, patvirtinančių, kad gaminių ir (ar) pakuočių atliekos gautos ir sutvarkytos laikantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų [...]“ [14]. Ši nuostata yra ne tik naujausia, bet ir labiausiai komplikauta iš paminėtų. Visų pirma, neaišku, apie kokių konkrečiai dokumentų nepateikimą aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliekančiai institucijai turima omenyje, nėra pateikto tokių dokumentų sąrašo ne tik pačiame Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnyje, bet ir kituose Atliekų tvarkymo įstatymo straipsniuose, nėra tokio sąrašo ir poįstatyminiuose teisės aktuose. Ir nors ir preliminariai nurodoma, kad dokumentai turėtų **patvirtinti**, kad gaminių ir (ar) pakuočių atliekos gautos ir sutvarkytos **laikantis atliekų**

[13] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787“, *supra note*, 3.

[14] *Ibid*

tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų, tai neįveda aiškumo dėl turimų pateikti dokumentų, priešingai, kelia dar daugiau klausimų, kaip pvz. kada ir kokiais terminais dokumentus turėtų pateikti, ar atliekų tvarkytojai tai turėtų padaryti savarankiškai, iniciatyviai, ar gavus reikalavimą/ prašymą iš aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliekančios institucijos, kada (pvz. vykdant planinį/neplaninį patikrinimą, ar bet kuriuo metu) ir koku būdu (pvz. kreipiantis raštu, ar žodžiu) toks reikalavimas/prašymas atliekų tvarkytojui gali būti pateikiamas. Dar daugiau, gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo sistemoje veikia ne vienas subjektas, kai kurie iš jų atlieka tik tam tikras ir (ar) dalines atliekų tvarkymo veiklas, kai kurie tas veiklas tik koordinuoja, tad jeigu aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliekanti institucija reikalaus gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų iš vieno subjekto, kuris tų dokumentų nevaldo, o valdo kitas, dalinį atliekų tvarkymą atlikęs, ar tokiu atveju pirmojo subjekto negalėjimas pateikti reikalaujamų dokumentų, kuriuos valdo antrasis subjektas, bet tarkime pirmajam geranoriškai nepateikia, bus laikoma pagrindu įspėti pirmąjį subjektą apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, nes jis nepateikė dokumentų? Ši teorinė situacija kelia pagrįstą įsitikimą, kad dokumentų nepateikimas turėtų būti susijęs su tyčia taip elgtis. Beje, nesant dokumentų sąrašo, aplinkos apsaugos kontrolę vykdanči institucija subjektyviau jos požiūriu galėtų reikalauti ir tokių dokumentų, kurie galbūt jau būtų pertekliniai, tačiau šios aptariamos nuostatos prasme galimai sąlygotų atliekų tvarkytojų įspėjimą apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo.

Kaip buvo minėta aukščiau, per daug plataus pobūdžio nuostatos, kaip pvz. „reikalinga atitikti Atliekų tvarkymo įstatyme nustatytus reikalavimus“, kurios nenurodo tikslinančių įstatymo skyrių ar straipsnių, arba bent jau reikalavimų pobūdžio, gali kelti daugybę nesusipratimų ir (ar) neiškumų. Aptariamoje Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. 13 dalies 2 punkto nuostatoje turimų pateikti dokumentų apimtis dar abstraktesnė, nes nurodo būtinybę laikytis net ne Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimų, o atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Pažymėtina, kad atliekų tvarkymą reglamentuoja ne tik Lietuvos Respublikos, bet ir Europos Sąjungos teisės aktai, todėl, manytina, tokia nuostata yra ne tik per plačios taikymo apimties, bet ir yra neproporcinga siekiamiems tikslams.

Beje, Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ str. 14 dalyje nustatyta, kad „Atliekų tvarkytojų sąrašą sudaranti institucija (Aplinkos apsaugos agentūra-aut. pastaba), įspėdama [...] apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo nurodo galimo išbraukimo iš Atliekų

tvarkytojų sąrašo priežastis ir terminą, per kurį jos turi būti pašalintos“ [15]. Iš Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 19 punkto nuostatų galime matyti, kad toks terminas negali viršyti vienerių metų [16]. Be to, akcentuotina ir tai, kad atliekų tvarkytojui, kuris buvo įspėtas apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo dėl Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimų nesilaikymo ar neatitikimo, papildomai įspėjime nurodoma, kad **tokiu atveju jis nebegali išrašyti gaminių (ir) ar pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų** [17].

Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 20 punkte taip pat skelbiama, kad „įspėjimas apie galimą išbraukimą iš Tvarkytojų sąrašo panaikinamas, jei per įspėjime nurodytą terminą pašalinami nurodyti pažeidimai ir Agentūrai pateikiami pažeidimų pašalinimą patvirtinantys dokumentai (įmonių, kurioms buvo išrašyti ir pripažinti negaliojančiais Įrodantys dokumentai, informavimą įrodantys dokumentai, dokumentai, įrodantys, kad pažeidimo pasekmės, kilusios dėl neteisėtai išrašytų Įrodančių dokumentų, yra pašalintos, sutartys ir **kiti dokumentai**)“ [18].

Turint omenyje Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 19 punktą, kuriame numatyta, kad nesilaikant Atliekų tvarkymo įstatyme nustatytų reikalavimų, taigi tame tarpe ir aptartos neaiškios 34³¹ str. 13 dalies 2 punkto nuostatos, taip pat ir Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 20 punkto, kuriame numatytas preliminarus turimų pateikti dokumentų, patvirtinančių nurodytų pažeidimų pašalinimą, sąrašas, manytina, ateityje 34³¹ str. 13 dalies 2 punkto nuostata gali sąlygoti ne vieną teisminį ginčą, kuris yra savaime užprogramuotas aptariamoms nuostatomis neaiškume.

[15] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787“, *supra note*, 3.

[16] „Įsakymas ‚Dėl Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo‘, Nr.184“, *supra note*, 7.

[17] *Ibid*

[18] *Ibid*

	Atliekų tvarkymo įstatyme įtvirtinti atvejai	Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos apraše įtvirtinti atvejai
1.	nebeatitinka (nebesilaiko) Atliekų tvarkymo įstatymo 34 ³¹ str. nustatytų reikalavimų.	nebeatitinka Atliekų tvarkymo įstatymo reikalavimų.
2.	pateikė klaidingus duomenis ir (ar) dokumentus.	pateikė klaidingus ir (ar) melagingus duomenis ir (ar) dokumentus
3.	Netiesiogiai atitinka pirmo stulpelio 1 eilutės atvejį.	išrašė gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodantį dokumentą (-us) (toliau – Įrodantis dokumentas) pažeisdamas Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo , patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. D1-359 „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo patvirtinimo“
4.	aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliekančiai institucijai nepateikė dokumentų , patvirtinančių, kad gaminių ir (ar) pakuočių atliekos gautos ir sutvarkytos laikantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų .	

1 pav. Atvejų, kuomet atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, įtvirtintų Atliekų tvarkymo įstatyme Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos apraše, palyginimas

(Šaltinis: sudaryta autoriaus, remiantis Atliekų tvarkymo įstatymo ir Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo nuostatomis)

2. TEISMŲ PRAKTIKOS DĖL ĮSPĖJIMO APIE GALIMĄ IŠBRAUKIMĄ IŠ TURINČIŲ TEISĘ IŠRAŠYTI GAMINIŲ IR (AR) PAKUOČIŲ ATLIEKŲ SUTVARKYMĄ ĮRODANČIUS DOKUMENTUS ATLIEKŲ TVARKYTOJŲ SĄRAŠO APŽVALGA

Atliekų tvarkytojai, gavę įspėjimą apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, remiantis Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 20 punktu, kuriame skelbiama, kad „įspėjimas apie galimą išbraukimą iš Tvarkytojų sąrašo panaikinamas, jei per įspėjime nurodytą terminą **pašalinami nurodyti pažeidimai** ir Agentūrai **pateikiami pažeidimų pašalinimą patvirtinantys dokumentai** (įmonių, kurioms buvo išrašyti ir pripažinti negaliojančiais Įrodantys dokumentai, informavimą įrodantys dokumentai, dokumentai, įrodantys, kad pažeidimo pasekmės, kilusios dėl neteisėtai išrašytų Įrodančių dokumentų, yra pašalintos, sutartys **ir kiti dokumentai**)“ [19], dar turi teorinę galimybę būti neišbrauktais iš

[19] „Įsakymas ‚Dėl Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo‘, Nr.184“, *supra note*, 7.

Atliekų tvarkytojų sąrašo, jeigu per nustatytą terminą, kuris, kaip minėta, negali viršyti vienerių metų, pašalins nurodytus pažeidimus ir pateiks tai patvirtinančius dokumentus.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, iš teismų praktikos galima matyti, kad būtent įspėjime apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo atliekų tvarkytojui detalizuotai nurodoma, kokius veiksmus jis turėtų atlikti, kad nebūtų išbrauktas iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, t. y., pati kontroliuojanti institucija nurodo, ką atliekų tvarkytojas turi atlikti (kaip turėtų būti šalinami nurodyti pažeidimai), o ne tik laukia, kol iš atliekų tvarkytojo bus pateikti atitinkami dokumentai, Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 20 punkto prasme, t. y. faktinis kontroliuojančios institucijos veikimas yra aktyvus, nors tvarkos aprašo 20 punktas suformuotas taip, lyg iniciatyvos turėtų imtis pats atliekų tvarkytojas. Be abejo, neatmestina ir tai, kad toks teismų praktikoje matomas kontroliuojančios institucijos aktyvus veikimas, aiškiai nurodant, ką atliekų tvarkytojas turi atlikti, kad pažeidimai būtų pašalinti, gali būti labiau išimtinis, nei įprastinis.

Taigi, remiantis teismų praktika, įspėjime apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo atliekų tvarkytojui yra nurodoma [20]: 1) informuoti gamintojus ir importuotojus, kuriems panaikintų (pripažintų negaliojančiais) atliekų tvarkytojo išrašytų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų pagrindu buvo išduoti patvirtinimai apie apmokestinamųjų gaminių ir pakuočių atliekų sutvarkymą, apie kontroliuojančios institucijos sprendimą (dėl įrodančių dokumentų panaikinimo), pateikti tai patvirtinančius dokumentus [21] / informuoti gamintojų ir importuotojų organizacijas, pateikti tai patvirtinančius dokumentus [22]; 2) informuoti atliekų tvarkytojus (surinkėjus arba Mišrių komunalinių atliekų apdorotojus), kuriems panaikintų (pripažintų negaliojančiais) atliekų tvarkytojo išrašytų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų pagrindu buvo patvirtintas pakuočių atliekų panaudojimas (perdirbimas) ir (ar) eksportas perdirbimui, pateikti tai įrodančius dokumentus [23]; 3) imtis priemonių pažeidimo priežastims pašalinti ir pateikti priemones, kurių buvo imtasi

[20] Paminėtina, kad kadangi teismų praktikoje vyrauja administracinės bylos, susijusios su gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų panaikinimu, toliau nurodomi kontroliuojančios institucijos reikalavimai, pateikiami atliekų tvarkytojui įspėjime apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, yra susiję būtent su neteisėtu gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo pažeidimu.

[21] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. gruodžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2268-525/2016“, Infoplex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1387248>.

[22] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-662/2016“, Infoplex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1318887>.

„Panevėžio rūmų (Regionų apygardos administracinis teismas) 2018 m. vasario 12 d. sprendimas Nr. I-124-283/2018“, Infoplex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 6 d., <https://www.infolex.lt/tp/1585413>.

[23] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. gruodžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2268-525/2016“, *op cit.*

pažeidimo priežastims ir sąlygoms pašalinti, pateikti tai įrodančius dokumentus ^[24]; 4) pateikti dokumentus, įrodančius, kad pažeidimo pasekmės dėl neteisėtai išrašytų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą patvirtinančių dokumentų, kurių pagrindu gamintojams ir importuotojams buvo išrašyti patvirtinimai apie apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo užduočių įvykdymą, pašalintos ^[25].

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad priemonėmis, kurių buvo imtasi pažeidimo priežastims ir sąlygoms bei pažeidimo pasekmėms pašalinti, remiantis teismų praktika, galėtų būti laikoma: (i) padarytų nuostolių atlyginimas gamintojų ir importuotojų organizacijoms, kurios moka atliekų tvarkytojams už gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymą ^[26] (arba dokumento, patvirtinančio, kad gamintojų ir importuotojų organizacijos neturi pretenzijų dėl neteisėtai išrašytų gaminių ir (ar) pakuočių sutvarkymą įrodančių dokumentų, gavimas ^[27]), (ii) darbuotojų su nustatytais pažeidimais supažindinimas ir jų įspėjimas, kad ateityje panašūs atvejai nepasikartotų ^[28]; (iii) taip pat atliekų sutvarkymo ataskaitos patikslinimas ^[29].

Neįvykdžius įspėjime apie galimą atliekų tvarkytojo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo nurodytų reikalavimų, sudaromas pagrindas kontroliuojančiai institucijai (Aplinkos apsaugos agentūrai) priimti sprendimą dėl atliekų tvarkytojo išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo.

Beje, paminėtina ir tai, kad Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo 20 punkte tarp skliausteliuose nurodomų tikslinančių atliekų tvarkytojų turimų pateikti pažeidimų pašalinimą patvirtinančių dokumentų nurodomi ir „**kiti dokumentai**“, bei tai, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nagrinėtose bylose, kuriose buvo skundžiami gauti įspėjimai apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, pareiškėjai nurodė, kad (i) „tvarkytojas išbraukiamas iš Sąrašo, kai, įspėjus apie galimą išbraukimą iš Sąrašo, per nustatytą terminą nepašalinami nurodyti pažeidimai, **susiję su atliekų tvarkymą patvirtinančių dokumentų**

^[24] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. gruodžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2268-525/2016“, *op cit.* „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-662/2016“, *op cit.*

^[25] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. gruodžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2268-525/2016“, *supra note*, 21. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-662/2016“, *supra note*, 22.

^[26] „Panevėžio rūmų (Regionų apygardos administracinis teismas) 2018 m. vasario 12 d. sprendimas Nr. I-124-283/2018“, *supra note*, 22.

^[27] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-662/2016“, *supra note*, 22.

^[28] „Panevėžio rūmų (Regionų apygardos administracinis teismas) 2018 m. vasario 12 d. sprendimas Nr. I-124-283/2018“, *op cit.*

^[29] *Ibid*

išrašymu, o ne atsakovo (kontroliuojančios institucijos – aut. pastaba) savo nuožiūra duoti pavedimai“ [30]; (ii) „pareiškėjas nurodytam įpareigojimui įvykdyti pateikė susitarimą, sudarytą su pakuočių tvarkymo organizacijomis, nuorašus. Kitaip įvykdyti nurodytą įpareigojimą nėra galima“ [31]. Tai suponuoja, kad kontroliuojanti institucija, veikdama aktyviai, iš atliekų tvarkytojo išpėjime apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo gali pareikalauti ir perteklinių dokumentų, nesusijusių su atliktu (-ais) pažeidimu (-ais). Aktualu ir tai, kad aukščiau aptartų pažeidimo pasekmių pašalinimo priemonių įgyvendinimas, o būtent nuostolių atlyginimas ne visada yra lengvai įgyvendinamas. Štai vienoje Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nagrinėjote byloje pareiškėjas kėlė klausimą, kaip galima įvykdyti reikalavimą atlyginti nuostolius, jeigu jie dar neatsirado [32].

Aptarus teismų praktiką, susijusią būtent su galimais kontroliuojančios institucijos nurodymais (reikalavimais), pateikiamais atliekų tvarkytojui išpėjime apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, būtina pereiti prie teismų praktikos, kurioje buvo nagrinėjama, ar išpėjimas laikytinas savarankiška poveikio priemone.

Akcentuotina, kad iki Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimo, teismai administracinėse bylose atliekų tvarkytojų skundus dėl jiems duotų išpėjimų apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo atsisakydavo priimti ir teigdavo, kad Aplinkos apsaugos agentūros sprendimai dėl išpėjimo apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo: (i) yra tik tarpiniai dokumentai (tarpiniai administraciniai aktai), kurie materialinių teisinių pasekmių atliekų tvarkytojams nesukelia, tą gali padaryti tik procedūrą užbaigiantys galutiniai sprendimai dėl atliekų tvarkytojų išbraukimo / neišbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo; (ii) kad pagal savo pobūdį ir paskirtį išpėjimas apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo nėra sankcija, o pranešimas atliekų tvarkytojui apie konkrečius nustatytus nukrypimus nuo privalomų įstatymų reikalavimų, kuriuos atliekų tvarkytojas turi ištaisyti per kontroliuojančios institucijos nurodytą terminą; (iii) priemonės tikslas- informuoti ūkio subjektą apie jo padarytus (daromus) teisės aktų pažeidimus, suteikiant jam galimybę

[30] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. gruodžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2268-525/2016“, *op cit.*

[31] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. spalio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-659-556/2016“, *Infolex*, 25, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1359540>.

[32] „Pareiškėjas taip pat pažymėjo, kad Aplinkos apsaugos agentūros reikalauja pašalinti „pažeidimo pasekmes“ – atlyginti nuostolius, kuriuos VšĮ Pakuočių tvarkymo organizacija patyrė dėl VRAAD sprendimo, tačiau faktiškai nuostolius gali patirti ne ši organizacija, bet jos nariai – gamintojai ir importuotojai, tačiau nei vienas iš šių narių nėra sumokėjęs mokesčio už aplinkos teršimą pakuočių atliekomis, todėl nėra patyręs išlaidų“. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-662/2016“, *supra note*, 22.

pašalinti pažeidimus per kontroliuojančios institucijos nustatytą terminą, įspėti apie pasekmes, kurios atliekų tvarkytojui kils, jei jis nepašalins pažeidimų per kontroliuojančios institucijos nustatytą terminą [33].

Tokia pati situacija buvo ir dėl gamintojų ir importuotojų organizacijų teikiamų skundų dėl įspėjimų apie jų turimų licencijų galiojimo sustabdymą, t. y. teismai administracinėse bylose atsisakydavo priimti gamintojų ir importuotojų skundus dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių atsisakydavo priimti iš atliekų tvarkytojų, pvz. įspėjimas apie licencijos galiojimo sustabdymą nėra savarankiška sankcija [34], įspėjimas laikomas tarpiniu dokumentu, nesukeliančiu pareiškėjams teisinių pasekmių, įspėjimas, kaip atskiras dokumentas, pareiškėjo materialinei teisinei padėčiai tiesioginės įtakos neturi [35].

Tačiau 2017 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimu buvo suformuluota svarbi išimtis iš Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarime buvo išaiškinta, kad **įspėjimas yra savarankiška poveikio priemonė, kuri gali būti skundžiama teisme ir negali būti skiriama už mažareikšmius pažeidimus** [36]. Aišku, būtina paminėti ir tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarime buvo nagrinėta konkrečiai ne įspėjimų apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, bet įspėjimų apie gamintojų ir importuotojų organizacijų licencijų sustabdymą, klausimai. Nepaisant to, po šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo atsirado ir tokios teisminės praktikos [37], kurioje skundai būtent dėl priimtų sprendimų įspėti apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo **buvo priimti nagrinėti**, motyvuojant, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimai yra privalomi visoms valdžios institucijoms [38], be abejo ir praktikos, kuri konkrečiai

[33] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. sausio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-18-146/2016“, Infoplex, žiūrėta 2019 m. rugsėjo 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1176565>; „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-238-556/2016“, Infoplex, žiūrėta 2019 m. rugsėjo 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1225656>; „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. spalio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-659-556/2016“, *supra note*, 31. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-662/2016“, *supra note*, 22.

[34] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-502-887-13“, Infoplex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 6 d., <https://www.infolex.lt/tp/731471>.

[35] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. lapkričio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-542-756/2016“, Infoplex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1383838>.

[36] „Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimas „Dėl pagrindo panaikinti atliekų tvarkymo organizavimo licencijos galiojimą“, Infoplex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1480719>.

[37] Pvz., „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. spalio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-872-525/2017“, Infoplex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1530295>.

[38] *Ibid*

susijusi su gamintojų ir importuotojų organizacijoms duodamais įspėjimais dėl galimo jų turimų licencijų sustabdymo [39].

Į paminėtą Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimą būtina atkreipti dėmesį ne tik dėl įspėjimo kaip savarankiškos poveikio priemonės pripažinimo, bet ir teisinio reglamentavimo, numatiusio, kad gamintojų ir importuotojų organizacijos „licencijos galiojimas panaikinamas: [...] 6) jeigu licencijos turėtojas **buvo įspėtas** apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą **3 kartus per paskutinius dvejus metus**“ [40], būtinumo koreguoti, kad „būtų nustatytas (-i) aiškus (-ūs) licencijos galiojimo panaikinimo pagrindas (-ai)“ [41].

Akcentuotina Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarime pateikiama pareiškėjo pozicija - „pagal šį ginčijamą teisinį reguliavimą leidžiama panaikinti licenciją ne tik trijų galiojančių įspėjimų, bet ir trijų paskirtų ir panaikintų įspėjimų (t. y. pašalintų pažeidimų) pagrindu“ [42]. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas atitinkamai pasisakė, kad: (i) „pagal ginčijamą teisinį reguliavimą licencijos galiojimas gali būti panaikintas **tik tais atvejais, kai prieš tai 2 paskirti įspėjimai buvo teisėti ir pagrįsti**, t. y. jie nebuvo panaikinti teismo sprendimu“ [43], bei nurodė, kad „kita vertus, trečias per dvejus metus gautas įspėjimas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą suponuoja visišką licencijuojamos veiklos nutraukimą (t. y. licencijos galiojimo panaikinimą) ir neatitinka savo paskirties, kuri, kaip minėta, yra įspėti apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, jeigu nebus pašalinti licencijas išduodančios institucijos nurodyti pažeidimai“ [44]. Atsižvelgiant į tai, kaip minėta, Lietuvos Respublikos Teismas konstatavo, kad teisinis reglamentavimas yra koreguotinas.

Būtina pažymėti, kad netrukus po Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimo, 2017 m. birželio 22 d. buvo parengtas Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo, be kita ko, buvo panaikinta nuostata, numatanti, kad gamintojų ir importuotojų organizacijos turimos licencijos galiojimas panaikinamas, „6)

[39] „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. rugpjūčio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-673-556/2017“, Infollex, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 6 d., <https://www.infollex.lt/tp/1515956>. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-510-624/2018“, 26, žiūrėta 2020 m. spalio 6 d., <https://www.infollex.lt/tp/1598619>.

[40] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr. VIII-787 (suvestinė redakcija 2018.12.22-2018.12.31)“, LRS, žiūrėta 2020 m. spalio 8 d., <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.59267/SSuDCXJIIa>.

[41] „Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimas „Dėl pagrindo panaikinti atliekų tvarkymo organizavimo licencijos galiojimą“, *supra note*, 36.

[42] *Ibid*

[43] *Ibid*

[44] *Ibid*

jeigu licencijos turėtojas buvo įspėtas apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą 3 kartus per paskutinius dvejus metus“ [45]. Parengtas projektas buvo priimtas ir įsigaliojo nuo 2019 m. sausio 1 d. [46] Beje, paminėtina ir tai, kad priėmus paminėtą Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo tvarka buvo įtvirtinta net 7 straipsniuose, nors iki tol licencijavimo tvarka buvo skelbiama tik vieninteliame Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnyje.

Tačiau akcentuotina ir tai, kad teisinis reglamentavimas būtent dėl įspėjimų apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo nebuvo pakeistas, nors ir, kaip gamintojų ir importuotojų organizacijos gautų 3 įspėjimų apie galimą licencijos sustabdymą per paskutinius dvejus metus atveju, atliekų tvarkytojas (naudotojas (perdirbėjas), eksportuotojas, surinkėjas ar Mišrių komunalinių atliekų apdorotojas) gali būti išbrauktas iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, „jeigu [...] buvo įspėtas apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo **3 kartus per dvejus pastaruosius metus**“ [47]. Matyti, kad atliekų tvarkytojams iš esmės galioja analogiškos nuostatos, kurios anksčiau buvo taikomos gamintojų ir importuotojų organizacijoms, bet po Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimo buvo panaikintos.

Reikalinga atkreipti dėmesį ir į tai, kad kolektyviai vykdomoje gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo sistemoje, surinkėjo/mišrių komunalinių atliekų apdorotojo išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodantys dokumentai gali būti panaikinti net ir nesant šių subjektų kaltės [48], pvz., a) naudotojas (perdirbėjas) neperdirba arba eksportuotojas ne eksportuoja perdirbimui jam surinkėjo/mišrių komunalinių atliekų apdorotojo perduotų atliekų, tačiau surinkėjui/mišrių komunalinių atliekų apdorotojui nurodo, kad tos atliekos buvo perdirbtos tvarkingai, pagal galiojančius teisės aktus, ir išrašo perdirbėjo/eksportuotojo įrodantį dokumentą surinkėjui/mišrių komunalinių atliekų apdorotojui; b) iš tikrųjų surinkėjo/mišrių komunalinių atliekų apdorotojo perduotas atliekas perdirba arba eksportuoja perdirbimui, bet neįvykdo formalių reikalavimų [49]. Abejais nurodytais atvejais, pasitikėdamas tokiu

[45] „Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projekto Nr.XIIP-4355(2) lyginamasis variantas“, LRS, žiūrėta 2020 m. spalio 5 d., <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8dfa5fb0572211e78869ae36ddd5784f?jfwid=-h1kfoo9ai>.

[46] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymas Nr. XIII-615“, LRS, žiūrėta 2020 m. spalio 5 d., <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6221db63679a11e7aefae747e4b63286>.

[47] „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr. VIII-787“, *supra note*, 3.

[48] Manytina, tokia atsakomybė gali būti taikoma dėl to, kad 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas 8 straipsnyje įtvirtinta didesnė gamintojo atsakomybė perkeliama ir faktiškai gamintojų ir importuotojų pareigas, kylančias iš didesnės gamintojo atsakomybės principo, įgyvendinantiems atliekų tvarkytojams.

[49] Pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nagrinėta byla dėl eksportuotojo išrašytų gaminių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų pripažinimo neteisėtais net ir turint faktinį perdirbimą pagrindžiančius

naudotojo(perdirbėjo)/eksportuotojo išrašytu įrodančiu dokumentu, surinkėjas/ mišrių komunalinių atliekų apdorotojas išrašo gamintojų ir importuotojų organizacijai gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodantį dokumentą [50]. Tačiau išaiškėjus, kad naudotojo (perdirbėjo)/eksportuotojo išrašytas gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo įrodantis dokumentas išrašytas neteisėtai (net ir tuo atveju, kai faktinis perdirbimas atliktas, tik neįvykdyti formalūs reikalavimai), **jis yra naikinimas, kuo remiantis yra naikinamas ir surinkėjo/mišrių komunalinių atliekų apdorotojo išrašytas įrodantis dokumentas gamintojų ir importuotojų organizacijai**. Būtent Įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo 53 punkte ir skelbiama, kad „jei atliekų surinkėjai, naudotojai (perdirbėjai), eksportuotojai ir (ar) mišrių komunalinių atliekų apdorotojai išrašė dokumentus, rūšiuotojai ar laikytojai išrašė susiejančius paliudijimus pažeisdami bent vieną iš Apraše nurodytų reikalavimų, laikoma, kad dokumentai, susiejantys paliudijimai ir patvirtinimai, įskaitant išrašytus remiantis pažeidžiant minėtus reikalavimus išrašytais dokumentais ir (ar) susiejančias paliudijimais, išrašyti neteisėtai“ [51].

Dėl to, kad įspėjimą apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo atliekų tvarkytojai (minėtieji surinkėjai ir mišrių komunalinių atliekų apdorotojai) gali gauti net ir tuo atveju, kai jie savo veiklą vykdo tinkamai, nepažeidžiant teisės aktuose nustatytų reikalavimų, yra itin svarbu, kad teisinis reglamentavimas dėl įspėjimo apie galimą išbraukimą ir išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo būtų aiškus.

IŠVADOS

Atliekų tvarkymo įstatymo ir Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo nuostatos dėl atvejų, kuomet atliekų tvarkytojui gali būti duodamas įspėjimas apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo yra ne tik nesutampančios, bet ir keliančios daugybę klausimų. Tame tarpe, nuo 2019 m. birželio 28 dienos įsigaliojusiame Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnio 13 dalies 2 punkte, numačius, kad atliekų tvarkytojas gali būti įspėtas

dokumentus, kadangi teisės aktų nustatyta tvarka eksportuotojas prieš tris dienas nepranešdavo kontroliuojančiai institucijai apie turimus vykdyti tų gaminių atliekų vežimus Latvijos Respublikoje veiklą vykdančiam perdirbėjui. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2845-602/2018“, žiūrėta 2018 m. spalio 3 d., <https://www.infolex.lt/tp/1596715>.

[50] Česnaitytė, „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo įrodančių dokumentų išrašymo teisinio reglamentavimo ypatumai ir probleminiai aspektai“, *supra note*, 2: 42.

[51] „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo patvirtinimo, Nr.D1-359“, TAR, žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d., <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.10B40EB12B50/pziVnTovqz>.

apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo dėl to, kad aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę atliekančiai institucijai nepateikė dokumentų, patvirtinančių, kad gaminių ir (ar) pakuočių atliekos gautos ir sutvarkytos laikantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, nei Atliekų tvarkymo įstatyme, nei poįstatyminiuose aktuose, nebuvo patikslinta, nei kokie dokumentai turėtų būti pateikiami, nei kada (ar patikrinimo, ar bet kuriuo metu), nei koku būdu (kreipiantis raštu ar kitais būdais) jie turėtų būti pateikiami, ypač turint omenyje, kad atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų apibrėžtis yra itin didelė (atliekų tvarkymas reglamentuojamas ne tik Lietuvos Respublikos, bet ir Europos Sąjungos teisės aktais). Atsižvelgiant į tai, siūlytina suvienodinti Atliekų tvarkymo įstatymo ir Atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo nuostatas ir įtvirtinti aiškius pagrindus, kada atliekų tvarkytojai gali būti įspėjami apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, tame tarpe patikslinti Atliekų tvarkymo įstatyme įtvirtintą nuostatą, numatančią, kad atliekų tvarkytojas gali būti įspėjamas apie galimą jo išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, jeigu nepateikė dokumentų, patvirtinančių, kad gaminių ir (ar) pakuočių atliekos gautos ir sutvarkytos laikantis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų.

Įspėjimo apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo nuostatos turi būti aiškios ir proporcingos siekiamiems tikslams, nes įspėjimas yra pripažintinas savarankiška poveikio priemone, kuri gali būti skundžiama teisme ir negali būti skiriama už mažareikšmius pažeidimus.

Atsižvelgiant į tai, kad po 2017 m. gegužės 30 d. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo, buvo pakeistas teisinis reglamentavimas, panaikinant Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatą, numatančią, kad gamintojų ir importuotojų organizacijos licencija gali būti panaikinama, jeigu licencijos turėtojas buvo 3 kartus įspėtas apie galimą licencijos sustabdymą per paskutinius dvejus metus, bei tai, kad kai kuriais atvejais įspėjimas apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo atliekų tvarkytojui gali būti duodamas be jo kaltės, taip pat į tai, kad remiantis 2017 m. gegužės 30 d. nutarime pateikiamu Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išaiškinimu, trečiasis įspėjimas apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo nors ir savo esme turėtų įspėti atliekų tvarkytoją, tačiau dėl galiojančių nuostatų, reiškia savaiminį išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, siūlytina taip pat panaikinti Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatą, numatančią, kad atliekų tvarkytojai gali būti išbraukiami iš Atliekų tvarkytojų sąrašo, gavę 3 įspėjimus apie galimą jų išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo per dvejus pastaruosius metus. Dar daugiau, siūlytina Atliekų tvarkymo įstatyme numatyti

reikalavimus atliekų tvarkytojams, kurie išrašo gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus numatyti daugiau nei viename Atliekų tvarkymo įstatymo 34³¹ straipsnyje, kuriame yra numatyta daugybė nuostatų susijusių su Atliekų tvarkytojų sąrašu, o išskirti pagal nuostatų specifiką ir siekiamus reguliuoti procesus (pvz. viename straipsnyje numatyti įrašymo į Atliekų tvarkytojų sąrašą reikalavimus, kitame įspėjimo apie galimą išbraukimą iš Atliekų tvarkytojų sąrašo atvejus, trečiame išbraukimo iš Atliekų tvarkytojų sąrašo aiškius pagrindus ir t.t.).

LITERATŪRA

1. TAR. „Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas, Nr.VIII-1183“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 4 d. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.FFF9AE9162EE/wURCGnshVm>.
2. TAR. „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 10 d. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalActEditions/TAR.8D38517814F1>.
3. LRS. „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787 (suvestinė redakcija 2018.12.22-2018.12.31)“. Žiūrėta 2020 m. spalio 8 d. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.59267/SSuDCXJIIa>.
4. LRS. „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas, Nr.VIII-787 (suvestinė redakcija 2019.03.01-2019.06.27)“. Žiūrėta 2020 m. spalio 3 d. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.59267/STROGYnXNS>.
5. LRS. „Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymo projekto Nr.XIIP-4355(2) lyginamasis variantas“. Žiūrėta 2020 m. spalio 5 d. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8dfa5fb0572211e78869ae36ddd5784f?jfwid=-h1kfoo9ai>.
6. LRS. „Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 pakeitimo įstatymas Nr. XIII-615“. Žiūrėta 2020 m. spalio 5 d. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/6221db63679a11e7aefae747e4b63286>.
7. LRS. „Įsakymas „Dėl Turinčių teisę išrašyti gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančius dokumentus atliekų tvarkytojų sąrašo sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Nr.184“. Žiūrėta 2019 m. rugsėjo 2 d. <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.210281/MkKGifwTuG>.
8. TAR. „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymą įrodančių dokumentų išrašymo tvarkos aprašo patvirtinimo, Nr.D1-359“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.10B40EB12B50/pziVnTovqz>.
9. Infolex. „Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2017 m. gegužės 30 d. nutarimas „Dėl pagrindo panaikinti atliekų tvarkymo organizavimo licencijos galiojimą“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1480719>.
10. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. spalio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-502-887-13“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 6 d. <https://www.infolex.lt/tp/731471>.
11. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. gruodžio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2268-525/2016“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1387248>.
12. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-238-556/2016“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1225656>.

13. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. lapkričio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-542-756/2016“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1383838>.
14. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-662/2016“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1318887>.
15. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. sausio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-18-146/2016“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1176565>.
16. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. spalio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-659-556/2016“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1359540>.
17. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. rugpjūčio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-673-556/2017“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 6 d. <https://www.infolex.lt/tp/1515956>.
18. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. spalio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-872-525/2017“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1530295>.
19. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2845-602/2018“. Žiūrėta 2018 m. spalio 3 d. <https://www.infolex.lt/tp/1596715>.
20. Infolex. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2018 m. balandžio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-510-624/2018“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 6 d. <https://www.infolex.lt/tp/1598619>.
21. Infolex. „Panevėžio rūmų (Regionų apygardos administracinis teismas) 2018 m. vasario 12 d. sprendimas Nr. I-124-283/2018“. Žiūrėta 2020 m. rugsėjo 6 d. <https://www.infolex.lt/tp/1585413>.
22. Česnaitytė, Greta. „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų sutvarkymo įrodančių dokumentų išrašymo teisinio reglamentavimo ypatumai ir probleminiai aspektai“. *Public Security and Public Order*, 23 (2019): 33–50.

WARNING ABOUT POSSIBLE EXCLUSION FROM THE LIST OF WASTE MANAGERS ENTITLED TO ISSUE DOCUMENTS PROVING THE MANAGEMENT OF PRODUCT AND/OR PACKAGING WASTE AS AN INDEPENDENT SANCTION

Greta Česnaitytė

Mykolas Romeris University Law School, Public Law Institute

Summary

The article, mainly based on the method of data and document analysis, and other, e.g. comparative, linguistic, logical and summative approaches, examines the cases provided for in the Law on Waste Management of the Republic of Lithuania and the secondary legislation in which the waste manager may be warned of its possible exclusion from the list of waste managers entitled to issue documents proving the management of product and/or packaging waste (hereinafter - the List of waste managers), reviews the case law on the content and possible implementation of the requirements of the controlling authority in the warning on the possible exclusion of waste managers from the List of waste managers, also emphasizes the ruling of the Constitutional Court of the Republic of Lithuania, which concluded that a warning

about possible suspension of a producer and importer organization license is also an independent sanction that can be challenged in court and cannot be imposed for minor violations.

Taking into account the ruling of the Constitutional Court of the Republic of Lithuania and the subsequent amendment to the Law on Waste Management of the Republic of Lithuania, repealing the provision that producers' and importers' licenses may be revoked if the licensee has been warned 3 times of a possible suspension of the license in the last two years, it was concluded that the still applied substantially analogous provisions providing for the exclusion of waste managers from the List of waste managers after receiving 3 warnings of their possible exclusion from the List of waste managers in the last two years should also be abolished by providing for a clear legal framework on the grounds for exclusion from the List of waste managers (cases where waste managers may be excluded from the List of waste managers). Other proposals for the improvement of legal regulation have been submitted.

Keywords: list of waste managers entitled to issue documents proving the management of product and/or packaging waste (List of waste managers), warning of possible exclusion from the List of waste managers, packaging waste, waste managers, sanction